

О. В. Стукаленко

кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри адміністративного та господарського права

**НОТАТКИ ЩОДО ЗЛОЧИНІВ, ЩО ВЧИНЯЮТЬСЯ
У ГАЛУЗІ БУДІВНИЦТВА**

Законодавець передбачив кримінальну відповідальність за порушення правил, що стосуються безпечного використання промислової продукції або безпечної експлуатації будівель і споруд (ст. 275 КК) [1]. Перш за все, слід зупинити увагу на неефективності заходів кримінально-правового впливу у цій сфері, адже, аналізуючи дані офіційної статистики, серед зареєстрованих злочинів, передбачених зазначеною нормою діянь, не зафіксовано [2]. Проте надзвичайні події (у тому числі й з людськими жертвами) у ході експлуатації будівель та споруд в Україні не є винятковими [3, с. 66].

Стаття 275 КК України передбачає відповідальність за порушення під час розроблення, конструювання, виготовлення чи зберігання промислової продукції правил, що стосуються безпечного її використання, а також порушення під час проектування чи будівництва правил, що стосуються безпечної експлуатації будівель і споруд, особою, яка зобов'язана дотримуватися таких правил, якщо це створило загрозу загибелі людей чи настання інших тяжких наслідків або заподіяло шкоду здоров'ю потерпілого. Однією з основних проблем у питанні кримінальної відповідальності за порушення правил, що стосуються безпечного використання промислової продукції або безпечної експлуатації будівель і споруд, є встановлення змісту та ознак предмета зазначеного злочину. Злочини, передбачені ст. 275 КК, слід відмежовувати від злочину, визначеного ст. 227 КК (випуск або реалізація недоброякісної продукції), предметом якого є недоброякісна і некомплектна продукція чи товари, що випускаються на товарний ринок або реалізуються безпосередньо споживачеві. У той же час одним із предметів злочину, передбаченого ст. 275 КК, є промислова продукція, що не відповідає вимогам, які забезпечують безпеку її використання, тобто коли при використанні такої продукції (товару) було створено реальну загрозу загибелі людей, настали інші тяжкі наслідки або заподіяно шкоду здоров'ю потерпілого. У таких

випадках особа, яка при розробленні, конструюванні, виготовленні або зберіганні продукції допустила порушення правил, що стосуються безпечного її використання, несе відповідальність за частиною першою або частиною другою ст. 275 КК. За відсутності перелічених вище наслідків дії особи слід кваліфікувати за ст. 227 КК [4]. Суб'єктом зазначеного злочину виступає лише особа, на яку покладений обов'язок дотримуватися таких правил. Предмет злочину, який нерозривно пов'язаний з іншими елементами складу злочину (об'єктом, об'єктивною стороною, суб'єктивною стороною, суб'єктом), вказаний безпосередньо у диспозиції статті. Законодавець закріплює дві групи предметів цього злочину: 1) промислова продукція; 2) будівлі і споруди. Слід також зазначити, що диспозиція цієї статті носить бланкетний характер, тобто визначення та перелік будівель і споруд як предмета злочину визначається в інших нормативних актах, що регулюють відносини у сфері будівництва. Будівлі та споруди в широкому розумінні цього терміна — це будівельні системи, призначені для забезпечення різних потреб життєдіяльності. Їх становлять об'єкти виробничого, житлового, адміністративного, культурно-побутового призначення, а також ті, що забезпечують переміщення людських потоків (підземні і наземні переходи); транспортні, вантажно-розвантажувальні, виробничі операції (залізничні й автодорожні естакади на складах сировини, напівфабрикатів, готової продукції; криті і відкриті транспортні галереї); постачання електроенергії (трансформаторні підстанції), води (резервуари, водонапірні вежі, насосні, градирні), стисненого повітря і газу (компресорні установки), тепла (теплоагрегати); збір і очищення стічних вод (відстійники, фільтри, аеротенки); благоустрій території (тверді покриття доріг, майданів і тротуарів, інженерні спорудження) та інше [5, с. 72].

Нерозривним є зв'язок предмета з об'єктивною стороною складу злочину, адже при виявленні злочину насамперед стикаємося з його об'єктивними ознаками: конкретним актом поведінки суб'єкта у вигляді дії чи бездіяльності, що завжди здійснюється у певній об'єктивній обстановці, у певному місці і в певний час [5, с. 102]. Не охоплюються об'єктивною стороною розглядуваного злочину діяння, вчинені в ході утилізації продукції, демонтажу будівель і споруд. Спричинення шкоди

об'єкту злочину, передбаченого ст. 275 КК, завжди здійснюється, опосередковано впливаючи на предмет злочину, а тому відсутність такого предмета виключає можливість вчинення суспільно небезпечного посягання, яке б створювало загрозу суспільним відносинам власності. Не менш важливою ознакою об'єктивної сторони є суспільно небезпечні наслідки, які виникають внаслідок завдання шкоди життю та здоров'ю користувачів виробництва. Злочин вважається закінченим з моменту настання відповідних наслідків, вказаних в ч.ч. 1 і 2 ст. 275 КК.

Література

1. Кримінальний кодекс України [Електронний ресурс] : Закон України від 05.04.2001 із змін., внес. згідно із законами України станом на 08.10.2016. — Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2341-14> — Назва з екрана
2. Офіційний інформаційний портал МНС України [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.mns.gov.ua/opinfo/4561.html>. — Назва з екрана.
3. Павликівський О. І. Будівлі і споруди як предмет злочину, передбаченого ст. 275 КК України [Текст] / О. І. Павликівський // Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ. — 2012. — № 1. — С. 65–73.
4. Про практику застосування судами України законодавства у справах про злочини проти безпеки виробництва [Електронний ресурс] : Постанова Пленуму Верховного Суду України від 12.06.2009 № 7. — Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/va007700-09> — Назва з екрана
5. Кримінальне право України. Загальна частина [Текст] : підручник / за ред. проф. М. І. Бажанова, В. В. Сташиса, В. Я. Тація. — Київ ; Харків : Юрінком Інтер-Право, 2002. — 416 с.